

นันทฤทธะวตถุ (มยา วุจเจเต)ฯ

“ยถา อकारं तुจจนฺนุนฺติ อิมํ ธรรมเทศนํ สตุถา เขตวเน วิหรนุ
โต आयस्मन्तं ननुทं อารพภ กเถสิ ฯ

พระศาสดาเสด็จกรุงกบิลพัสดุ์นั้นทพุทธอนุชาออกบวช

สตุถา หิ ปวตฺติตปวรธมฺมจกโก ราชคหํ คนฺตวา เวพฺพเน วิ
หรนุโต, “ปุตฺตํ เม อานตฺวา ทสฺเสถาติ สฺพุทฺโธทนมหาราเชน เป
สิตานํ สหสฺสสหสฺสปริวารานํ ทสนฺนํ ทูตานํ สพฺพปจฺจโต คนฺตวา
อรหตฺตํ ปตฺเตน กาพฺุทายิตฺเถเรน อากมนฺกาลํ ถตฺวา สฺภูจิมตฺตาย
คาถาย มคฺควณฺณํ วณฺเณตฺวา วิสฺตีสหสฺสชีณาสวปริวุโต กปิลวตฺถุปรุ
นีโต, ถาติสมาคเม โปกฺขรวรสฺสํ อตฺถุปฺตฺตี กตฺวา มหาเวสฺสนตร
ชาตํ กเถตฺวา, ปุณฺทิวเส ปิณฺฑาย ปวิฏฺโฆ “อฺุตฺติฏฺเฐ นปฺปมชฺเชยฺยาติ
คาถาย ปิตฺรํ โสตาปตฺติฬเล ปตฺติฏฺจาเปตฺวา “ธมฺมณฺจเร สฺจริตฺนฺติ
คาถาย มหาปชาปตี โคตฺมึ โสตาปตฺติฬเล ราชานณฺจ สกทาคามิฬเล
ปตฺติฏฺจาเปสิ ฯ ภตฺตกิจฺจปรีโยसाने ปน ราหุลมาตฺตคฺคณฺถํ นิสฺสาย
จนฺทกิณฺนรีชาตํ กเถตฺวา, ตโต ตตฺยทิวเส นนฺทกฺุมารสฺส อภิเสก
เคหปฺปเวสฺนวิวาทมฺงคเลสุ วตฺตมาเนสุ, ปิณฺฑาย ปวิสิตฺวา
นนฺทกฺุมารสฺส หตฺเถ ปตฺตํ ทตฺวา มงฺคลํ วตฺวา อฏฺฐายาสนา
ปุกฺกมนฺโต นนฺทกฺุมารสฺส หตฺถโต ปตฺตํ น คณฺหิ ฯ โสปี
ตถาคตฺตารเวเน “ปตฺตํ โว ภนฺเต คณฺหเถาติ วตฺตํ นาสกฺขิ ฯ

เอว (นนฺทกฺุมารโ) ปน จินฺเตสิ “โสปาณสีเส ปตฺตํ คณฺหิสฺสตีติ ฯ
สตุถา ตสฺมึปี จาเน น คณฺหิ ฯ

อิตรโ “โสปาณปาทฺมุเล คณฺหิสฺสตีติ จินฺเตสิ ฯ

สตถา ตตถาปี น คณฺหิ ฯ

อิทโร “ราชงฺคเณ คณฺหิสฺสตีติ จินฺเตสิ ฯ สตถา ตตถาปี น
คณฺหิ ฯ กุมาโร นีวตฺติตฺตูกาโม อรุจฺยา คจฺจนฺโต ตถาคตฺตคารเวณ
“ปตฺตํ คณฺหถาติ วตฺตํ น สกฺโกติ,

“อิธ คณฺหิสฺสตี, เอตฺถ คณฺหิสฺสตีติ จินฺเตนฺโต คจฺจติ ฯ ตสฺมึ
ขเณ อญฺญา อิตฺถิโย ตํ ทิสฺวา ชนปทกฺลยาณฺยา อาจิกฺขิสฺสุ

“ออยฺเย ภควา นนฺทกุมารํ คเหตุวา คโต, ตุมฺเหหิ ตํ วิกฺขา
กริสฺสตีติ ฯ สปิ ตํ สุตฺวา อุกกพิณฺฑุหิ ปคฺขมฺรณฺเตเหว

อทฺตฺมูลิฉิเตหิ เกเสหิ เวเคน คนฺตฺวา “ตฺวํ ไซ ออยฺยปฺตฺต
อาคจฺเจยฺยาสีติ อาท ฯ

ตํ ตสฺสา วจฺนํ ตสฺส หทยเอ ติริยํ ปตฺติตฺวา วิกฺขิตํ ฯ

สตถาปีสฺส หตฺถโต ปตฺตํ อคฺคคณฺหิตฺวา ว ตํ วิกฺขารํ เนตฺวา

“ปพฺพชิสฺสสิ นนฺทาติ อาท ฯ

โส พุทฺธคารเวณ “น ปพฺพชิสฺสสามีติ อวตฺวา “อาม ภนฺเต
ปพฺพชิสฺสสามีติ อาท ฯ สตถา “เตนหิ ภิกฺขเว นนฺทํ ปพฺพชาเชถาติ
อาท ฯ สตถา กปิลวตฺตปุริ คนฺตฺวา ตตฺยทิวเส นนฺทํ ปพฺพชาเชสิ ฯ

ราหุลกุมารทูลขอสมบัติกะพระศาสดา

สตฺตเม ทิวเส ราหุลมาตา กุมารํ อลงฺกริตฺวา ภควโต
สนฺติกํ เปเสสิ

“ปสฺส ตาต เอตํ วิกฺขิตฺสทสฺสสมณฺปริวฺตํ สุวณฺณวณฺณํ พุทฺทม-
รูปวณฺณํ สมณฺ, อยฺนฺเต ปีตา, เอตสฺส ทว ปีตฺโน ชาตกาเล
มหนฺตา นิธิกฺุมฺภิโย อเหสฺสุ,

ตสส นิกขมนกาลโต ปฏฺจาย น ปสฺสามิ, คจฺฉ นํ ทายชฺชํ
ยาจาหิ ‘อหํ ตาต กุมาโร, อภิเสกํ ปตฺวา จกฺกวตฺตี ภวิสฺสามิ,
ธเนน เม อตฺถโธ, ธนํ เม เทหิ,

สามิโก หิ ปุตฺโต ปิตุ สนฺตกสฺสาติ ฯ

กุมาโร ภควโต สนฺติกํ คนฺตฺวา วนฺทิตฺวา

ปิตุสิเนหํ ปฏฺฐิลภิตฺวา หฏฺฐตฺตฺวจฺโจ “สุขา เต สมณ ฉายาติ
วตฺวา อณฺเฑปี พหุํ อตฺตโน อนฺรุปํ วทฺนฺโต อฏฺฐาสิ ฯ

ภควา กตภตฺตกิञฺจโ อญฺโฆทํ กตฺวา อฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ ฯ
กุมาโรปี “ทายชฺชํ เม สมณ เทหิ, ทายชฺชํ เม สมณ เทหิตฺติ
ภควนฺตํ อนฺุพฺนุธิ ฯ ภควาปี กุมารํ น นินฺวตฺตาเปสิ ฯ ปรีชโนปี
ภควตา สทฺธิ คจฺฉนฺตํ นินฺวตฺเตตฺตํ นาสกฺขิ ฯ อิติ โส ภควตา สทฺธิ
อารามเมว อคมาสิ ฯ ตโต ภควา จินฺเตสิ “ยํ อยํ ปิตุ สนฺตกํ
ธนํ อิจฺฉติ, ตํ วฏฺฏานุกตํ สวิมาตํ; หนฺทสฺส โภธิมุเล มยา ปฏฺฐิตฺตํ
สตฺตฺวริชํ อริยธนํ เทมิ, โลกุตฺตรทายชฺชสฺส นํ สามิกํ กโรมีติ ฯ

อถโข ภควา आयสฺมนฺตํ สาริปุตฺตํ อามนฺเตสิ

“เตนหิ ตฺวํ สาริปุตฺต ราหุลกุมารํ ปพฺพาเซหิตฺติ ฯ

เถโร ตํ ปพฺพาเซสิ ฯ ปพฺพชิตฺเต ปน กุมาเร,

รณฺโถ ตํ สุตฺวา อธิมตฺตํ ทุกขํ อุปฺปชฺชิ ฯ

ตํ อธิวาเสตฺตํ อสฺกโกนฺโต ภควโต สนฺติกํ คนฺตฺวา ปฏฺฐินิเวเทตฺวา

“สาธฺว ฆนฺเต อยฺยา มาตาปีตฺุหิ อนนฺนุญฺญาตํ ปุตฺตํ น
ปพฺพาเซยฺยุนฺติ วริ ยาจิ ฯ

ภควา ตสฺส ตํ วริ ทตฺวา,

ปุเนกทิวสํ ราชนิเวสเน กตปาตราโส,

เอกมนต์ นิสินเนน รณณา “ภนฺเต ตุมหากํ ทุกฺกรการิกกาเล
 เอกา เทวตา มํ อุปสงฺกมิตฺวา ‘ปฺตุโต เต กาลกโตติ อาห, อหํ
 ตสฺสา วจฺนํ อสทฺทหนฺโต ‘น มยฺหํ ปฺตุโต โโพธิํ อปฺปตฺวา กาลํ
 กโรตฺติ ตํ ปฏิกฺขิปปินฺติ (วจเน) วุตฺเต,

“อิทานิ มหาราช ก็ สทฺทหิตฺสส; ปุพฺเพปิ, อฏฺฐิกานิ ตฺยฺหํ ทสฺเสตฺ
 วา ‘ปฺตุโต เต มโตติ วุตฺเต, น สทฺทหิตฺถาติ, อิมิสฺสา อตฺถปฺปตฺติยา มหา
 ธมฺมปาลชาตกํ กเถสิ ฯ กถาปริโยสานเ รชา อนาคามิพลฺ ปตฺติจฺหิ ฯ

อิติ ภควา ปิตฺรํ ตีสฺสุ พลฺลสฺสุ ปตฺติจฺหาเปตฺวา ภิกฺขุสงฺฆปริวฺโต
 ปฺนทเว รชคหํ คนฺตฺวา

ตโต อนาถปิณฺฑติเกน สวตฺถึ อากมนฺตถาย คหิตปฏฺิฏฺโถ,
 นิฏฺฐิตเ เขตวนมหาวิหาเร, ตตฺถ คนฺตฺวา วาสํ กปฺเปสิ ฯ

พระนันทะอยากลาสิกขา

เอวํ สตฺถริ เขตวเน วิหรนฺเตเยว, आयสฺมา นนฺโท อุกฺกณฺจิตฺวา
 ภิกฺขุณฺํ เอตมตฺถํ อาโรเจสิ “อนภฺริโต อหํ อาวฺโส พฺรหฺมจฺริยํ จรามิ,
 น สกฺโกมิ พฺรหฺมจฺริยํ สนฺธาเรตฺถุ, สิภฺขํ ปจฺจกฺขาย หีนายาวตฺติสฺสามีติ ฯ
 ภควา ตํ ปวตฺตี สุตฺวา आयสฺมนตฺ นนฺทํ ปกฺโกสาเปตฺวา

เอตทโวจ “สจฺจํ ภฺริ ตวํ นนฺท สมฺพหุลานํ ภิกฺขุณฺํ เอวมาโรเจสิ
 ‘อนภฺริโต อหํ อาวฺโส พฺรหฺมจฺริยํ จรามิ, น สกฺโกมิ พฺรหฺมจฺริยํ
 สนฺธาเรตฺถุ, สิภฺขํ ปจฺจกฺขาย หีนายาวตฺติสฺสามีติ ฯ “เอวํ ภนฺเตติ ฯ

“ภิสฺส ปน ตวํ นนฺท อนภฺริโต พฺรหฺมจฺริยํ จรฺสี, น สกฺโกสิ
 พฺรหฺมจฺริยํ สนฺธาเรตฺถุ, สิภฺขํ ปจฺจกฺขาย หีนายาวตฺติสฺสตีติ ฯ

(นนโท) “สาเกยานี เม ฆนเต ชนปทกถยาณี ฆร่า นิกขมนตสส อฑฒลลิจิเตหิ เกเสหิ อปโลเกตวา

มํ เอตทโวจ “ตฺวภูํ โข อຍယပ္ပตฺต อากจเจยยาสีติ; โส โข อหํ ฆนเต ตํ อณุสสรมาโน อนภิริโต พุรหุมจริยํ จรามิ, น สกโกมิ พุรหุมจริยํ สนุธาเรตุํ, สิภขํ ปจจกขาย หีนายาวตติสสามีติ (อาห)ฯ

อถโข ภควา อายสมนตํ นนทํ พาหาย คเหตุวา อิทธิพลน ตาวตีสทวโลกํ เนนุโต, อนุตรามคเค เอกสมิ ฌามกเขตเต ฌามขานุมตถเก นิสินนํ ฌินนกถณนาสนงคฺคฺจํ เอกํ ปลุจจมกภฺภิ ทสเสตฺวา,

โสปลาณ

ตาวตีสภวเน สกุกสส เทวรัโย อุปฺภฺจันํ อากทานิ กภฺภ-ปา ทานิ ปลฺจจ อจฺจร่าสทานิ ทสเสสิ ฯ

ทสเสตฺวา จ ปน เอวม่าห

“ตํ ก็ มลฺลลสิ นนท, กตมา (อิติโย) นุ โข อภิริปฺตรา จ ทสสนิยตรา จ ป่าสาทิกตรา จ, สาเกยานี วา ชนปทกถยาณี อิมานิ วา ปลฺจจ อจฺจร่าสทานิ กภฺภปาทานิติ ฯ

(นนโท) ตํ สุตฺวา อาห

“เสยฺยถาปี สา ฆนเต ฌินนกถณนาสนงคฺคฺจ่า ปลุจจมกภฺภิ (โหติ); เอวเมว โข ฆนเต สาเกยานี ชนปทกถยาณี, (สาชนปทกถยาณี) อิเมสํ ปลฺจจนฺนํ อจฺจร่าสทานํ อุปฺนิธาย สงฺขยปี น อูเปติ, กลปี น อูเปติ ภาคปี น อูเปติ;

อถโข อิมานเว ปลฺจจ อจฺจร่าสทานิ อภิริปฺทรานิ เจว ทสสนิยตรา นิจ ป่าสาทิกทรานิ จาติ ฯ

(สตถา) “อภิรม นนท, อภิรม นนท, อหนฺเต ปาฏิโกโค
ปลฺจณฺ्हํ อจฺจราสตาณํ ปฏฺฐิลาภาย กกุฏฺฐปาทานนฺติ (อาห) ฯ

(นนฺโท) “สเจ เม ฆนฺเต ฆควา ปาฏิโกโค ปลฺจณฺ्हํ อจฺจราสตาณํ
ปฏฺฐิลาภาย กกุฏฺฐปาทานํ (โหติ),

อภิรมิสฺสามหํ ฆนฺเต ฆควา พุรหฺมจฺริเยติ (อาห) ฯ อถโฆ ฆควา
อายุสฺมนฺตํ นนฺทํ คเหตุวา ตตฺถ อนฺตรหิโต
เชตวเนเยว ปาตุรโหสิ ฯ

พระนันทะสำเร็จอรหัตตผล

อสฺโสสุํ โข ภิกฺขุ “อายุสฺมา กิร นนฺโท ฆควโต ภาตา มาตุจ
ฉาปฺตุโต อจฺจรานํ เหตุ พุรหฺมจฺริยํ จรติ, ฆควา กิรสุส ปาฏิโกโค
ปลฺจณฺ्हํ อจฺจราสตาณํ ปฏฺฐิลาภาย กกุฏฺฐปาทานนฺติ ฯ อถโฆ อายุสฺมโต
นนฺทสุส สหายกา ภิกฺขุ อายุสฺมนฺตํ นนฺทํ ฆตควาเทน จ อุปกฺกิตฺทวา
เทน จ สมฺทาจฺรณฺติ “ฆตโก กิรายสฺมา นนฺโท, อุปกฺกิตฺโก กิรายส
มา นนฺโท, ปลฺจณฺ्हํ อจฺจราสตาณํ เหตุ พุรหฺมจฺริยํ จรติ, ฆควา กิ
รสุส ปาฏิโกโค ปลฺจณฺ्हํ อจฺจราสตาณํ ปฏฺฐิลาภาย กกุฏฺฐปาทานนฺติ ฯ
อถโฆ อายุสฺมา นนฺโท สหายกานํ ภิกฺขุณฺ्हํ ฆตควาเทน จ อุปกฺกิตฺทวา
เทน จ อฏฺฐิยมาโน หรายมาโน จิคุจฺจมาโน เอโก วุปกฺกฺโข อป
ปมตฺโต อาตาปี ปหิตตฺโต วิหรนฺโต, นจิริสฺเสว ยสฺสสตฺถาย กุลปฺตุ
ตา สมฺมเทว อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชนฺติ, ตทนฺตุตฺตรํ พุร
หฺมจฺริยปริโยसानํ ทิฏฺฐเจว ธฺมฺเม สยํ อภิณฺญา สจฺฉิกิตฺวา
อุปสมฺปชฺช วิหาสิ, “จีณา ชาติ, วุสิตํ พุรหฺมจฺริยํ, กตํ กรณฺิยํ

นาปรัง อิตถตตยาตติ อพุภณฺณาสี, อณฺณตโร จ ปนายสุมา นนฺโท
อรหํ อโหสิ ฯ

อถกา เทวตา รตฺติภาเค สกฺลํ เชตวนํ โอบาเสตฺวา สตถารํ
อุปสงฺกมิตฺวา วนฺทิตฺวา อาโรเจสิ “อายสุมา ภนฺเต นนฺโท ภควโต
ภاتا มาตฺวจฺฉาปฺตโต อาสวานํ ขยา อนาสวํ เจโตวิมุตฺตี
ปณฺณาวิมุตฺตี ทิฏฺฐเจว ฌมฺเม สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช
วิหฺรตีติ ฯ ภควโตปิ โข ญาณํ อุตฺปาติ “นนฺโท อาสวานํ ขยา
อนาสวํ เจโตวิมุตฺตี ปณฺณาวิมุตฺตี ทิฏฺฐเจว ฌมฺเม สยํ อภิญฺญา
สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช วิหฺรตีติ ฯ โสพายสุมา ตสฺสา รตฺติยา
อจฺเจเนน ภควนฺตํ อุปสงฺกมิตฺวา วนฺทิตฺวา เอตทโวจ “ยํ เม
ภนฺเต ภควา ปาณฺฑิโกโค ปณฺจณฺนํ อจฺฉราสตาณํ ปณฺฑิลาภาย กกุณฺ-
ปาทาณํ, มุณฺจามหํ ภนฺเต ภควนฺตํ เอตฺสุมา ปณฺฑิสฺสวาติ ฯ “มยาปิ
โข เต นนฺท เจตฺสา เจโต ปริจฺจ วิทิตฺวา ‘นนฺโท อาสวานํ ขยา
อนาสวํ เจโตวิมุตฺตี ปณฺณาวิมุตฺตี ทิฏฺฐเจว ฌมฺเม สยํ อภิญฺญา
สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช วิหฺรตีติ, เทวตาปิ เม เอตมตฺถํ อาโรเจสิ
‘อายสุมา ภนฺเต นนฺโท อาสวานํ ขยา อนาสวํ เจโตวิมุตฺตี
ปณฺณาวิมุตฺตี ทิฏฺฐเจว ฌมฺเม สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช
วิหฺรตีติ, ยเทว โข เต นนฺท อนุปาทาย อาสเวหิ จิตฺตํ มุตฺตํ, อถาหํ
มุตฺโต เอตฺสุมา ปณฺฑิสฺสวาติ ฯ อถโข ภควา เอตมตฺถํ วิทิตฺวา ตายํ
เวลายํ อิมํ อุตฺทานํ อุตฺทาเนสิ

“ยสฺส ตินฺนุณฺ กามปฺงฺโก มทฺทิตฺโต กามกณฺณโก
โมหฺกขยมนฺุปฺตโต สุขทฺกฺเข น เวธตีติ ฯ

พระนันทะถูกฟ้องและอดีตชาติของพระนันทะ

อเถกทิวสํ ภิกขุ อายุสมนุตํ นนทํ ปุจฺฉิสฺสุ “อาวุโส นนท ปุพฺเพ
 ตวํ ‘อุกฺกณฺชิโตมฺหิตี วเทสิ, อิทานิ เต กถนฺติ ฯ “นตฺถิ เม อาวุโส
 คิหิภาวาย อาลโยติ ฯ ตํ สุตฺวา ภิกขุ “อภฺตํ อายุสฺมา นนโท
 กเถติ, อณฺเฑํ พฺยากรโธติ, อดีตทิวเสสฺสุ ‘อุกฺกณฺชิโตมฺหิตี วตฺวา, อิทานิ
 ‘นตฺถิ เม คิหิภาวาย อาลโยติ กเถตีติ วตฺวา คนฺตฺวา ภควโต
 เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ ภควา “ภิกฺขเว อดีตทิวเสสฺสุ นนทสฺส อตฺตภาโว
 ทฺวจนฺนเคหสทิสฺโส อโหสิ, อิทานิ สฺวจนฺนเคหสทิสฺโส ชาโต, อยํ หิ
 ทิพฺพจฺจนํ ทิฏฺฐกาลโต ปฏฺจาย ปพฺพชิตกิจฺจสฺส มตฺถกํ ปาเปตฺถุ
 วายมนฺโต ตํ กิจฺจํ ปตฺโตติ วตฺวา อีมา คาถา อภาสิ

“ยถา อकारํ ทฺวจนฺนํ วฺภูจฺจิ สมตฺติวิฆณฺติ;
 เอวํ อภาวิตํ จิตฺตํ ราโค สมตฺติวิฆณฺติ ฯ
 ยถา อकारํ สฺวจนฺนํ วฺภูจฺจิ น สมตฺติวิฆณฺติ;
 เอวํ สฺภาวิตํ จิตฺตํ ราโค น สมตฺติวิฆณฺตีติ ฯ

ตตฺถ “อकारนฺติ: ยงฺกิลฺยจฺจิ เคหํ ฯ ทฺวจนฺนนฺติ: วิตฺถจฺจนฺนํ
 จิตฺทาวจฺจิทํ ฯ สมตฺติวิฆณฺตีติ: วสฺสวฺภูจฺจิ วินิวิฆณฺติ ฯ อภาวิตนฺติ: ตํ
 อकारํ วฺภูจฺจิ วยิ ภาวนารหิตตฺตา อภาวิตํ จิตฺตํ ราโค สมตฺติวิฆณฺติ,
 น เกวลํ ราโค ว, โทสโมหมานาทโย สพฺพกฺกิลฺเสสา ตถารูปํ จิตฺตํ
 อตฺติวิฆณฺนฺติเยว ฯ

สฺภาวิตนฺติ: สมถวิปฺสฺสนาภาวนาหิ สฺภาวิตํ, เอวรูปํ จิตฺตํ
 สฺวจนฺนํ เคหํ วฺภูจฺจิ วยิ รากาทโย กิลฺเสสา อตฺติวิฆณฺตํ น สกฺโกนฺตีติ ฯ

คาถาปริโยสาเน พหุ โสตาปตฺติผลาทินิ ปาปฺฉิสฺสุ, มหาชนสฺส
 สาทฺติกา เทสฺนา อโหสิ ฯ

อด ภิกขุ ฐมมสภายํ กถํ สมฺภูจาเปสํ “อาวุโส พุทฺธา จ
 นาม อจฺฉริยา, ชนปทกฺลยาณํ นิสฺสาย อุกฺกณฺจิตฺตํ นามายสฺมา นนฺโท
 สตฺถารา เทวจฺฉรา อามิสํ กตฺวา วินีโตติ ฯ สตฺถา อาคนฺตฺวา,
 “กาย นฺตฺถ ภิกฺขเว เอตฺรหิ กถาย สนฺนินฺนนาติ ปุจฺฉิตฺวา, “อิมาย
 นามาติ วุตฺเต, “น ภิกฺขเว อิทาเนว, ปุพฺเพเปส มยา มาตุคฺคาเมน
 ปโลเกตฺวา วินีโตเยวาทิ วตฺวา, เตหิ ยาจิตฺ อตีตํ อาหริ:

อตีเต พาราณสียํ พุรหุमतฺเต รชฺชํ กาเรนฺเต, พาราณสีวาสิ
 กปฺปโก นาม วาณิโช อโหสิ ฯ ตสฺเสโก คหฺรโภ กุมฺภการํ วหฺติ ฯ
 ทิวเส ทิวเส สตฺต โยชนานิ คจฺฉติ ฯ โส เอกสฺมี สมเย
 คหฺรภการเกหิ ตกฺกสิลํ คนฺตฺวา ยาว ภาณฺตสฺส วิสฺสชฺชนา คหฺรภํ
 วิจฺริตฺุํ วิสฺสชฺเชสิ ฯ อดสฺส โส คหฺรโภ ปฺริชาปิณฺฺเจ จรฺมาโน เอกํ
 คหฺรภํ ทิสฺวา อุปสงฺกมิ ฯ सा तेन सपुत्री पृथिनदारं गโรन्ती आह
 “कुतो आकतोसिती ॥ “पाराणसीतोति ॥ “केन गममेनाति ॥
 “วาणिशगममेनाति ॥ “กิตฺตกํ ภารํ วหฺสีติ ॥ “กุมฺภการนฺติ ॥
 “เอตฺตกํ ภารํ วหนฺโต กติโยชนานิ คจฺฉสีติ ॥ “สตฺตโยชนานีติ ॥
 “คตฺถฺจาเน เต กาจิ ปาทปฺริกมฺมํ वा पिण्णिपฺริกมฺมํ वा गरोन्ती
 อตฺถีติ ॥ “นตฺถิ ภาทฺเทติ ॥ “เอวํ สนฺเต มหาทฺกขํ อนุโภสีติ ॥
 กิณฺจาปี हि तिरञ्जानकतानं पातपृिकममातिकारो नाम नतृधि,
 कामสवल्लेखनम्नुन्नतुं एवरूपं गलेति ॥ सो तससा गद्य ओकुकञ्चित् ॥
 กปฺปโกปี ภาณฺทํ วิสฺสชฺเชตฺวา ตสฺส สนฺตํ คนฺตฺวา “เอหิ ตาต,
 คมิสฺสามาติ อาท ॥ “คจฺฉถ ตุมฺเห, นาหํ คมิสฺสามีติ ॥ อด นํ
 ปุณฺปุณฺํ ยาจิตฺวา “อนิฉฺฉนฺตํ นํ ภาเยตฺวา เนสฺสามีติ จินฺเตตฺวา
 อิมํ คาคมาห

“ปโตทนต์เต กริสฺสามิ โสฬสงฺคฺฤติกณฺณกั,
 สณฺณินฺทิสฺสามิ เต กายั; เอวံ ชานาหิ คทฺรภาติ ฯ
 ตัํ สุตฺวา คทฺรโก “เอวံ สนฺเต, อหังปี เต กตฺตพฺพั ชานิสฺสามีติ
 วตฺวา อิมั คาลมาห

“ปโตทมฺเม กริสฺสสิ โสฬสงฺคฺฤติกณฺณกั,
 ปุโรโต ปติฏฺฐหิตฺวาน อุทฺธริตฺวาน ปจฺจโต
 ภณฺฑั เต ปาตยิสฺสามิ; เอวံ ชานาหิ กปฺปกาติ ฯ

ตัํ สุตฺวา วาณิไซ “เกน นุ ไช การณฺเนส มั เอวံ วทตีติ
 จินฺเตตฺวา อิตฺ จิตฺ จ โอลิเกนฺโต ตัํ คทฺรเกั ทิสฺวา “อิมาย เอส
 เอวံ สิฺกขาปิโต ภวิสฺสติ, ‘เอวรูปี นาม เต คทฺรเกั อานิสฺสามีติ
 มาตฺคาเมน ตัํ ปโตเกตฺวา เนสฺสามีติ จินฺเตตฺวา อิมั คาลมาห

“จตุปฺปที สงฺขมุจึ นารี สพฺพวงฺคโสภินิ
 ภริยั เต อานยิสฺสามิ, เอวံ ชานาหิ คทฺรภาติ ฯ

ตัํ สุตฺวา ตฺถุจฺจิตฺโต คทฺรโก อิมั คาลมาห

“จตุปฺปที สงฺขมุจึ นารี สพฺพวงฺคโสภินิ
 ภริยั เม อานยิสฺสสิ, เอวံ ชานาหิ กปฺปก
 กปฺปก ภิชฺโช คมิสฺสามิ โยชนานิ จตฺตทฺสาติ ฯ

อถ นั กปฺปกโก “เตนหิ เอหีติ คเหตุวา สกฺกุจฺจัน อคมาสิ ฯ
 โส กติปาหจฺเจเนน ตัํ อาห “นनु มั ตฺมฺเห ‘ภริยนฺเต อานยิสฺสามีติ
 อโวจฺตฺถาติ ฯ “อาม วุตฺตํ, นาหัง อตฺตโน กถั ภินฺทิสฺสามิ, ภริยนฺเต
 อานยิสฺสามิ; วฏฺฐั ปน ตฺยหัง เอกกสฺเสว ทสฺสามิ, ตฺยหัง อตฺตโน
 ทฺตฺยสฺส ตัํ ปโหตุ วา มา วา, ตฺวเมว ชานเยยาสิ; อุภินันฺ โว
 สัวสมนฺวาย ปฺตฺตาปี ชายิสฺสนฺติ, เตหิปี พฺหุหิ สทฺธี ตฺยหัง ตัํ ปโหตุ วา

มา วา, ตวเมว ชานะยยาสี่ติ ฯ คทฺรโก, ตสฺมี กเถนฺเตเยว, อนเปกฺโข
อโหสิ ฯ

สตถา อิมํ ธมฺมเทสนํ อahrti วา “ตทา ภิกฺขเว คทฺรภี ชนปท-
กฺลยาณี อโหสิ, คทฺรโก นนฺโท, วาณิโช อหเมว, เอวํ ปุพฺเพเปส
มยา มาตุคาเมน ปโลเกตฺวา วินีโตติ ชาตกํ นิฏฺฐาเปสี่ติ ฯ
นนฺทตฺเถร วตฺถุ ฯ